

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 6. 2014
COM(2014) 429 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIA RADY,

**ktoré sa týka národného programu reforiem Spojeného kráľovstva na rok 2014
a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Spojeného
kráľovstva na rok 2014**

{SWD(2014) 429 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIA RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Spojeného kráľovstva na rok 2014

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Spojeného kráľovstva na rok 2014

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh², a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie³,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu⁴,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o iniciovaní novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazwanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2014) 429 final.

⁴ P7_TA(2014)0128 a P7_TA(2014)0129.

politiky zamestnanosti členských štátov, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politik. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie, ktoré sa týka národného programu reforiem Spojeného kráľovstva na rok 2013, a vydala svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Spojeného kráľovstva na roky 2012 – 2013 až 2017 – 2018.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu⁵, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskej politiky na rok 2014. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania⁶, v ktorej určila Spojené kráľovstvo za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia uverejnila 5. marca 2014 výsledky hĺbkového preskúmania pre Spojené kráľovstvo⁷ podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že v Spojenom kráľovstve naďalej existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a opatrenia politiky. Pozornosť si naďalej zasluhuje predovšetkým vývoj v oblasti zadĺženia domácností, ktoré súvisí s vysokým hypotekárnym zadĺžením a štrukturálnymi vlastnosťami trhu s nehnuteľnosťami, ako aj nepriaznivý vývoj v oblasti podielov na vývoznom trhu. Riziká v sektore nehnuteľností sa týkajú pretrvávajúcej štrukturálnej nedostatočnej ponuky nehnuteľností. Vnútorne obmedzenia ponuky, najmä v Londýne, a relatívne pomalá reakcia ponuky na zvýšenie dopytu aj naďalej dvíhajú ceny obytných nehnuteľností, najmä v Londýne a na juhovýchode, a takisto vedú k tomu, že kupujúci si berú vyššie hypotéky. Klesajúci podiel na vývoznom trhu síce pravdepodobne nespôsobí krátkodobé riziká, ale spolu s deficitom bežného účtu poukazuje na štrukturálne výzvy. Tie sa týkajú kvalifikačných nesúládov a nedostatkov v infraštruktúre. Čo sa týka verejných financií, Spojené kráľovstvo nespĺnilo ciele celkového deficitu ani ciele štrukturálnych úprav.
- (8) Spojené kráľovstvo predložilo 30. apríla 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.

⁵ COM(2013) 800 final.

⁶ COM(2013) 790 final.

⁷ SWD(2014) 91 final.

- (9) Podľa bodu 4 Protokolu (č. 15) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska sa povinnosť vyhýbať sa nadmernému štátnemu deficitu v zmysle článku 126 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie nevzťahuje na Spojené kráľovstvo. V bode 5 uvedeného protokolu sa stanovuje, že Spojené kráľovstvo sa má snažiť predchádzať nadmernému deficitu verejných financií. Rada 8. júla 2008 v súlade s článkom 104 ods. 6 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva rozhodla, že Spojené kráľovstvo má nadmerný deficit.
- (10) Cieľom rozpočtovej stratégie opísanej v konvergenčnom programe na rok 2014 je do konca päťročného prebiehajúceho obdobia, ktoré sa končí v rozpočtovom roku 2018 – 2019, dosiahnuť vyrovnaný cyklicky upravený rozpočet. Konvergenčný program neobsahuje strednodobý cieľ uvedený v Pakte stability a rastu. V rozpočtovom roku 2014 – 2015 sa odhaduje deficit verejných financií vo výške 5,0 % HDP, čo znamená pokles z vrcholnej úrovne 11,4 % HDP v rozpočtovom roku 2009 – 2010. Toto nekorešponduje s termínom na odstránenie nadmerného deficitu, ktorý stanovila Rada. V programe sa uvádza, že rok, v ktorom dôjde k odstráneniu nadmerného deficitu na úrovni 2,4 % HDP, bude rozpočtový rok 2016 – 2017, čo je dva roky po termíne, ktorý stanovila Rada. Z programu vyplýva, že (prepočítaný) štrukturálny deficit verejných financií sa do rozpočtového roku 2014 – 2015 zlepši o 0,3 percentuálneho bodu na úroveň 4,4 % HDP. Rozpočtové opatrenia nie sú dostatočné na splnenie odporúčaného priemerného ročného fiškálneho úsilia potrebného na odstránenie nadmerného deficitu. Následne na to sa v programe predpokladá ročné zlepšenie (prepočítaného) štrukturálneho salda o 0,8 percentuálneho bodu v rozpočtovom roku 2015 – 2016 a o 1,3 percentuálneho bodu v rozpočtovom roku 2016 – 2017. Celkovo je program len čiastočne v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Doteraz sa konsolidácia výrazným spôsobom nakláňala k znižovaniu výdavkov, a mohlo by sa teda uvažovať o potenciálnych príjmoch vyplývajúcich z rozšírenia daňového základu. Spojené kráľovstvo má vysokú mieru ušlých daní, najmä v oblasti nepriamych daní. Podľa konvergenčného programu sa očakáva, že pomer dlhu k HDP sa v rozpočtovom roku 2015 – 2016 zvýši na 93,1 % predtým, než v rozpočtovom roku 2018 – 2019 poklesne na úroveň 86,6 %. Makroekonomický scenár Spojeného kráľovstva, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu, je realistický. Možné riziká rozpočtových prognóz pochádzajú z nižšieho rastu, ako sa očakávalo, z dôvodu obmedzených miezd, ktoré znižovali súkromnú spotrebu, a neistoty, ktorá bránila investíciám. Prognózy sú však zhodné s jarnou prognózou Komisie na rok 2014, v ktorej sa takisto nepredpokladá odstránenie nadmerného deficitu do termínu určeného Radou. Okrem toho na základe prognózy Komisie (opravená) zmena štrukturálneho salda na obdobie rokov 2010 – 2014 nedosahuje požadovanú priemernú hodnotu 0,6 % HPP za rok a predpokladá sa, že ju nedosiahne ani v roku 2015. Na základe posúdenia programu a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že na zabezpečenie plnenia odporúčania v rámci postupu pri nadmernom deficite sú potrebné dodatočné opatrenia.
- (11) Spojené kráľovstvo zaviedlo opatrenia v oblasti nehnuteľností, a to na strane ponuky aj dopytu. Napriek tomu, že ponuka nových nehnuteľností stúpala, stále zostáva nízka a výrazne zaostáva za dopytom. Spolu s nízkymi úrokovými mierami a ľahšími podmienkami na hypotekárne úvery (napr. vyšší pomer výšky úveru k výške príjmu) to spôsobilo rast cien obytných nehnuteľností v niektorých častiach Spojeného kráľovstva, najmä v Londýne. Nedostatok v ponuke je dlhodobým štrukturálnym javom a pravdepodobne sa prejaví aj v strednodobom horizonte. Sú potrebné opatrenia na ďalšie zvýšenie ponuky obytných nehnuteľností, a to vytvorením

vhodných stimulov na zvýšenie ponuky na miestnej úrovni. Orgány by mali naďalej sledovať ceny obytných nehnuteľností a hypotekárnu zadlženosť a byť pripravené v prípade potreby zaviesť vhodné opatrenia, vrátane prípadnej úpravy systému úverovej záruky Pomoc pri kúpe 2 (*Help to Buy 2*). Existuje potreba zvýšiť transparentnosť používania a dosahu makroprudenciálnej regulácie sektora nehnuteľností Výborom pre finančnú politiku, ktorá by sa mohla využiť na riešenie nadmerného nárastu cien obytných nehnuteľností a nárastu hypotekárneho zadlžovania. Mali by sa zväziť reformy v oblasti zdaňovania pozemkov a nehnuteľností s cieľom zmierniť deformácie na trhu s nehnuteľnosťami. V súčasnosti sa stúpajúca hodnota nehnuteľností nepremiata do zvýšenia daní z nehnuteľností, keďže listina hodnoty nehnuteľností sa od roku 1991 neaktualizovala a dane z nehnuteľností s vyššou hodnotou sú v relatívnom vyjadrení z dôvodu regresivity súčasných sadzieb a pásiem v systéme miestnych daní nižšie ako dane z nehnuteľností s nižšou hodnotou.

- (12) Spojené kráľovstvo aj naďalej rieši výzvy v oblasti nezamestnanosti a podzamestnanosti, ako aj špecifické otázky týkajúce sa nezamestnanosti mladých ľudí. Existujú dôležité výzvy v oblasti vybavovania mladých ľudí zručnosťami a pracovnými skúsenosťami, ktoré si vyžaduje trh práce, ako aj v oblasti zvýšenia ponuky učňovských príprav. Vďaka tomu možno vysvetliť, prečo zostáva využívanie mzdových dotácií stanovených v Zmluve pre mládež (*Youth Contract*) nižšie, ako sa predpokladalo. Trh práce trpí nepomerom medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami a orgány sa pokúšajú rekvalifikovať pracovnú silu a riešiť tak nezamestnanosť, ako aj nedostatok vysokokvalitných zručností potrebných na výkon zamestnania a technických zručností. Aj keď sa vyvinulo úsilie o zlepšenie kvality učňovských programov, je potrebné ďalšie úsilie. Okrem toho je kvalifikačný systém naďalej zložitý a musí sa zjednodušiť, aby sa uľahčilo všeobecné uznávanie a dosiahla sa vyššia miera zapojenia zamestnávateľov.
- (13) Orgány tento problém slabých pracovných stimulov, ktorý sa týka najmä poberateľov sociálnych dávok, riešia zavedením univerzálneho úveru (*Universal Credit*), ktorý jednotlivcom umožní zachovať si pri prechode do zamestnania väčšiu časť svojho príjmu z dávok. Aj keď by univerzálny úver mohol mať pozitívny vplyv na zamestnanosť, veľa bude závisieť od jeho účinnej implementácie a podporných služieb vrátane prepojenia s ostatnými dávkami. Zameranie sa na návrat do práce sa odrazilo aj na obmedzení ročnej úpravy mnohých dávok pre osoby v produktívnom veku a daňových úľav na 1 % ročne do roku 2016.
- (14) Spojené kráľovstvo naďalej čelí výzvam pri zvyšovaní zamestnanosti rodičov prostredníctvom zlepšenia prístupu k vysokokvalitnej, cenovo prijateľnej starostlivosti o dieťa. Naďalej zavádza schémy, ktoré cenovo sprístupňujú starostlivosť o dieťa rodičom pracujúcich na čiastočný aj plný úväzok, s ohľadom na rôzne príjmové úrovne. Ceny starostlivosti o dieťa však stále patria medzi najvyššie v EÚ a spôsobujú problémy najmä druhým zárobkovo činným osobám v domácnosti a osamelým rodičom.
- (15) Čo sa týka prístupu k financovaniu, podmienky na úverových trhoch sa síce v roku 2013 zlepšili, ale rast úverov zostáva slabý a v prípade existujúcich politik je potrebný dlhší čas, aby sa ukázala ich prípadná úspešnosť. Osobitné výzvy pretrvávajú v oblasti prístupu k financovaniu pre malé a stredné podniky (MSP). Kým veľké podniky sa môžu samofinancovať priamo na veľkoobchodných trhoch a využívať ponuku dobre vyvinutých finančných služieb v Spojenom kráľovstve, malé a stredné podniky sa pri snahe získať externé finančné prostriedky musia vo

veľkej miere spoliehať na banky. Dosiahol sa značný pokrok pri plnení minuloročného odporúčania o hospodárskej súťaži v bankovníctve pomocou vytvorenia nových bánk, takzvaných bánk typu *challenger* (jedným príkladom je TSB, ktorá však ešte nie je úplne nezávislá).

- (16) Spojené kráľovstvo v decembri 2013 uverejnilo aktualizovaný národný plán pre infraštruktúru: dlhodobý a strategický prístup k plánovaniu, finančnému krytiu, financovaniu a zavádzaniu infraštruktúry. V tomto pláne sa stanovujú pripravované budúce kapitálové investície do roku 2020 a v neskorších rokoch v celkovej výške 375 mld. GBP (približne 460 mld. EUR). Veľká časť pripravovaných investícií (340 mld. GBP, t. j. približne 420 mld. EUR) sa týka investícií do sektorov energetiky a dopravy. Predpokladá sa, že približne tri štvrtiny finančného krytia budú pochádzať zo súkromných zdrojov a zvyšok bude krytý z verejných zdrojov. Aj keď tento plán predstavuje primeranú iniciatívu, pretrvávajú pochybnosti, pokiaľ ide o časť financovanú zo súkromného sektora, regulačnú istotu a včasné vydávanie stavebných povolení. Na zníženie rizík súvisiacich s financovaním a realizáciou sú potrebné prísne mechanizmy, ktoré zároveň zabezpečia transparentnosť plánovaných a skutočných výdavkov na infraštruktúru.
- (17) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Spojeného kráľovstva. Posúdila konvergenčný program a národný program reforiem. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Spojenom kráľovstve, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú hospodársku správu a riadenie Európskej únie tým, že sa poskytnú vstupy na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do odporúčaní 1 až 6.
- (18) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Spojeného kráľovstva a jej stanovisko⁸ je premietnuté najmä do odporúčania 1.
- (19) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a konvergenčný program. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do odporúčaní 2, 3, 5 a 6.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Spojené kráľovstvo prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtovú stratégiu a usilovať sa o odstránenie nadmerného deficitu udržateľným spôsobom v súlade s odporúčaním Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Presadzovať diferencované fiškálne sprísnenie, ktoré bude podporovať rast, a to uprednostňovaním kapitálových výdavkov. Na uľahčenie fiškálnej konsolidácie by sa malo zväziť zvýšenie príjmov pomocou rozšírenia daňového základu. Zvýšiť rast vývozu tovarov a služieb, a to riešením štrukturálnych prekážok týkajúcich sa infraštruktúry, nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami a prístupu k financovaniu pre MSP.
2. Zvýšiť transparentnosť používania a dosahu makroprudenciálnej regulácie sektora nehnuteľností Výboru pre finančnú politiku Bank of England. Zaviesť vhodné opatrenia na reagovanie na rýchly rast cien nehnuteľností v oblastiach, ktoré sa významne podieľajú na raste v Spojenom kráľovstve, najmä v Londýne (napríklad pomocou úpravy systému *Help to Buy 2*) a znížiť riziká týkajúce sa vysokej hypotekárnej zadlženosti. Odstrániť deformácie v zdaňovaní nehnuteľností pomocou

⁸ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

pravidelného aktualizovania zhodnotenia nehnuteľností a znížiť regresivitu pásiem a sadzieb v systéme miestnych daní. Pokračovať v úsilí o zvýšenie ponuky obytných nehnuteľností.

3. Zachovať záväzok Zmluvy pre mládež predovšetkým zlepšovaním zručností, ktoré zodpovedajú potrebám zamestnávateľov. Zabezpečiť zapojenie zamestnávateľov prostredníctvom dôrazu na riešenie nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami pomocou modernejšieho a kvalitnejšieho poskytovania zručností a presadzovania ponúk učňovskej prípravy. Znížiť počet mladých ľudí s nízkymi základnými zručnosťami.
4. Pokračovať v úsilí znížiť detskú chudobu v domácnostiach s nízkymi príjmami, a to zabezpečením, aby univerzálny úver a ďalšie reformy sociálneho zabezpečenia poskytovali primerané dávky s jasnými pracovnými stimulmi a podporné služby. Zlepšiť dostupnosť cenovo prijateľnej a kvalitnej starostlivosti o dieťa.
5. Pokračovať v úsilí o zlepšenie dostupnosti bankového aj nebankového financovania pre MSP. Zabezpečiť účinné fungovanie Podnikateľskej banky a podporovať zvýšenú prítomnosť bánk typu *challenger*.
6. Zaoberať sa národným plánom pre infraštruktúru, a to zvýšením predvídateľnosti plánovacích procesov, ako aj vyjasnením záväzkov finančného krytia. Zabezpečiť transparentnosť a zodpovednosť, a to poskytovaním pravidelných a včasných informácií o vykonávaní plánu.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*